

## บทสรุปผู้บริหาร

### โครงการจัดทำฐานข้อมูลทุติยภูมิวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อุตสาหกรรมอาหารกลุ่มน้ำตาล กากน้ำตาลและผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล

อุตสาหกรรมอาหารกลุ่มน้ำตาล กากน้ำตาลและผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล นับเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ โดยประเทศไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกน้ำตาลเป็นอันดับ 2 ของโลกรองจากบราซิล ภูมิภาคที่ส่งออกลำดับแรกไปมากที่สุดคือภูมิภาคเอเชีย รองลงมาคือแอฟริกา และยุโรป เมื่อจำแนกเป็นประเทศ พบว่า ได้ส่งออกลำดับแรกไปยังอินโดนีเซียมากที่สุด รองลงมา คือ ญี่ปุ่น และอิรัก ตามลำดับ ด้านการนำเข้า ไทยนำเข้าน้ำตาลไม่มากนัก เพราะปริมาณที่ผลิตได้เพียงพอต่อการบริโภคภายในประเทศ

โครงสร้างของอุตสาหกรรมอาหารกลุ่มน้ำตาล กากน้ำตาลและผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล พบว่า วัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตน้ำตาลคืออ้อย เมื่อผ่านกระบวนการผลิตแล้วจะได้น้ำตาลทรายดิบ น้ำตาลทรายขาว และน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ ที่เหลือเป็นผลพลอยได้ ได้แก่ กากอ้อย กากน้ำตาล และกากหม้อกรอง ซึ่งจะนำไปผลิตในอุตสาหกรรมการผลิตแอลกอฮอล์ การผลิตผงชูรส อาหารสัตว์ สารปรุงรสต่าง ๆ การผลิตไฟฟ้า กระดาษชานอ้อย ติชชู และปุ๋ยชีวมวล

ในปี 2551 คาดว่าจะมีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมประมาณ 2,351 แห่ง มีการจ้างงานทั้งสิ้น 14,405 คน มูลค่าเงินลงทุนในอุตสาหกรรมเท่ากับ 61.81 ล้านบาท มูลค่าการตลาดด้านสินทรัพย์ 26,555.83 ล้านบาท หนี้สิน 21,488.07 ล้านบาท รายได้ 56,148.39 ล้านบาท กำไรสุทธิ 1,765.99 ล้านบาท และมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ 2,334.66 ล้านบาท การดำเนินงานของอุตสาหกรรมอาหารกลุ่มน้ำตาล กากน้ำตาลและผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล จะอยู่ภายใต้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 โดยมีคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) ทำหน้าที่ควบคุมปริมาณและราคาอ้อยและน้ำตาล

สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมอาหารกลุ่มน้ำตาล กากน้ำตาลและผลิตภัณฑ์จากน้ำตาลในเชิงลบ ได้แก่ การขาดเสถียรภาพทางการเมือง ราคาน้ำมันที่ผันผวน ค่าเงินบาทที่แข็งค่าขึ้น และพฤติกรรมผู้บริโภคที่ลดการบริโภคน้ำตาลที่ลดลง ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และรายได้ผู้ประกอบการลดลง ปัจจัยเชิงบวกที่ทำให้อุตสาหกรรมน้ำตาลมีการเติบโตได้แก่ มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาล ทำให้ผู้บริโภคมีกำลังซื้อเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาปัจจัยขับเคลื่อนอุตสาหกรรม พบว่า คุณภาพของน้ำตาล ทำเลที่ตั้ง และฤดูกาลในการผลิตน้ำตาล ทำให้มีโอกาสที่จะส่งออกลำดับแรกได้มากขึ้น ประกอบกับการวิจัยและพัฒนาพันธุ์อ้อย การพัฒนาระบบชลประทาน การนำระบบโลจิสติกส์เข้ามาใช้ในอุตสาหกรรม

การพัฒนาเทคโนโลยีในการปลูกอ้อยและเทคโนโลยีในการผลิตน้ำตาล และหากมีการปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐจากการควบคุมเป็นการกำกับดูแล จะทำให้การดำเนินงานมีความคล่องตัว ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้กับอุตสาหกรรมน้ำตาลได้

การเติบโตของอุตสาหกรรมอาหารกลุ่มน้ำตาล กากน้ำตาล และผลิตภัณฑ์จากน้ำตาล มีแนวโน้มชะลอตัวลง ตามภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย แต่ถึงอย่างไรก็ตามความต้องการในการบริโภคน้ำตาลทั้งทางตรงและทางอ้อมยังมีอยู่ รวมถึงตลาดต่างประเทศและตลาดในประเทศ โดยเฉพาะคนไทยบริโภคน้ำตาลน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับผู้บริโภคในประเทศอื่น จึงเป็นโอกาสอันดีที่ผู้ผลิตควรทำการปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายสนองตอบความต้องการของลูกค้า และปรับปรุงกระบวนการผลิตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้โรงงานน้ำตาลได้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการผลิตน้ำตาล ไม่ว่าจะเป็นอุตสาหกรรมผลิตเอทานอล ผลิตปุ๋ยชีวภาพ โรงงานไฟฟ้าชีวมวล ซึ่งจะเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ช่วยให้เกิดความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และสร้างความมั่นคงให้กับอุตสาหกรรมได้อย่างยั่งยืน